

Total No. of Printed Pages—7

5 SEM TDC PSC G 1

2 0 1 8

(November)

POLITICAL SCIENCE

(General)

Course : 501

(Administration of Rural Development in India)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা/শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :
1×8=8

Answer the following questions/Choose
the correct answer :

- (a) “গাঁওসমূহতেই ভাৰতৰ ভবিষ্যৎ আছে।” এই
কথাষাৰ কৈছিল মহাত্মা গান্ধী / জৱাহৰলাল নেহৰু /
লাল বাহাদুৰ শাস্ত্ৰী।

(2)

"The future of India lies in its villages." This was said by Mahatma Gandhi / Jawaharlal Nehru / Lal Bahadur Shastri.

(b) NABARD-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of NABARD.

(c) ভাৰতত ১৯৫০/১৯৫১/১৯৫২ চনত সামূহিক উন্নয়ন আঁচনিখন প্ৰৱৰ্তন কৰা হয়।

Community Development Scheme was introduced in India in the year 1950/1951/1952.

(d) ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৭৩ সংখ্যক সংশোধনী আইনখন ১৯৯২/১৯৯৩/১৯৯৪ চনত কাৰ্যকৰী কৰা হয়।

The 73rd Constitutional Amendment Act was implemented in the year 1992/1993/1994.

(e) আত্মসহায়ক গোটৰ এটা মুখ্য উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one major objective of self-help group (SHG).

- (f) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ আঁচনি (এন. আৰ. ই. পি.)খন ভাৰত চৰকাৰে ১৯৮০/১৯৮১/১৯৮২ চনত গ্ৰহণ কৰে।

The Government of India adopted the National Rural Employment Programme (NREP) in the year 1980/1981/1982.

- (g) SGSY-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of SGSY.

- (h) গ্ৰাম্য ঋণৰ এটা আনুষ্ঠানিক উৎস উল্লেখ কৰা।

Mention one institutional source of rural credit.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত) :

4×4=16

Write short notes on any four of the following (**within 150 words** each) :

- (a) গ্ৰামোন্নয়নৰ অৰ্থনৈতিক গুৰুত্ব

Economic importance of rural development

(4)

(b) জিলা গ্রামোন্নয়ন অভিকৰণ (ডি. আৰ. ডি. এ.)

District Rural Development Agency
(DRDA)

(c) গণতান্ত্ৰিক বিকেন্দ্ৰীকৰণ

Democratic decentralization

(d) ভাৰতত দৰিদ্ৰতাৰ প্ৰধান কাৰণসমূহ

Major causes of poverty in India

(e) বেচৰকাৰী সংস্থাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

Characteristics of NGO

3. গ্রামোন্নয়নৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

6+6=12

Discuss the nature and scope of rural development.

অথবা /Or

ভাৰতত গ্রামোন্নয়নৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা কৌশলসমূহ আলোচনা কৰা।

12

Discuss the strategies adopted in India for rural development.

4. গ্ৰামোন্নয়নত খণ্ড উন্নয়ন বিষয়াৰ ভূমিকা চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 11

Briefly explain the role of the Block Development Officer in rural development.

অথবা /Or

গ্ৰামোন্নয়নৰ আঁচনিবিলাকৰ সফল কাৰ্যায়ণৰ ক্ষেত্ৰত বেংকিং অনুষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

11

Explain the role of the banking institutions in successful implementation of the schemes of rural development.

5. ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৭৩ সংখ্যক সংশোধনী আইনৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

11

Mention the salient features of the 73rd Constitutional Amendment Act of India.

(6)

অথবা /Or

জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণ মানে কি বুজা? গ্ৰামোন্নয়নত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

4+7=11

What do you mean by people's participation? Briefly discuss the importance of people's participation in rural development.

6. সংহত গ্ৰাম্য উন্নয়ন আঁচনিৰ উদ্দেশ্য আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

4+7=11

Explain the objectives and characteristics of Integrated Rural Development Programme.

অথবা /Or

গ্ৰামোন্নয়নত তদাৰকী ব্যৱহাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

11

Discuss the importance of monitoring in rural development.

7. ভাৰতত গ্ৰামোন্নয়নৰ সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা
কৰা।

11

Briefly discuss the problems of rural
development in India.

অথবা /Or

গ্ৰাম্য ঋণ মানে কি? গ্ৰাম্য ঋণৰ অনানুষ্ঠানিক উৎসৰ
সীমাবদ্ধতাসমূহ কি কি?

4+7=11

What is rural credit? What are the
limitations of non-institutional sources of
rural credit?

***